

Stripburger

Sarjakuvaruokaa Sloveniasta

Stripburgerin toimituskunta vasemmalta oikealle: Jakob Klencic, Katerina Mirovic, Igor Prassel ja Matej Kocja.

teksti ja kuvat Karri Laitinen

Sarjakuva on elänyt nousukauttaan koko 90-luvun ajan myös Itä-Euroopassa. Sosiaalisissa yhteiskunnissa sarjakuva ei ollut mitenkään erityisessä suosiossa. Media oli lähinnä valjastettu yhteisön ennalta määrättyjen päämäärien ja mielipiteiden ohjaamiseen, eikä näin ollen yksilön intresseistä lähtevää sarjakuvaakaan tuettu. Kun Neuvostovalta heikentyi, ja poliittinen ja kulttuurinen ilmapiiri kansainvälistyivät, syntyi sarjakuvallekin selvä sosiaalinen tilaus kulttuurisena vaikuttimena. Slovenialaisen Stripburger-sarjakuvalehden synty vuosikymmenen alussa on tästä selkein esimerkki.

Stripburgerin taustalla on vuonna -89 perustettu taiteilijaryhmä Strip Core, joka sarjakuvien ohella tuottaa musiikkia, graffiteja, julisteita ja videoita. Ryhmä järjestää myös näyttelyitä ja elokuvaesityksiä (vuonna -98 oli mm. Max Andersonin lyhytelokuvien katselmus!).

Siihen aikaan oli piirtäjillä hyvin vähän mitään julkaisukanavia töilleen. Viikkolehti Mladina julkaisi pari sivua jokaisessa numerossaan, mutta piirtäjä-

rinki oli jo vakiintunut. Muilla ei ollut asiaa lehden sivuille, kertoo Katerina Mirovic tavatessamme Helsingin rautatieaseman ravintolassa. Toinen Stripburgerin aktiivisista toimittajista, Igor Prassel etsii vielä itselleen sopivaa istumapaikkaa.

Ensimmäinen Stripburger ilmestyi -92 ja se sisälsi kuvituksia, valokuvia ja sarjakuvia. Toisen numeron piti olla kalenteri. Sarjakuvanateriaalia tuli kuitenkin niin paljon ja ne olivat liian pitkiä kalenteriin laitettavaksi, joten silloinen vastaava toimittaja Boris Basic päätti jatkaa keskittyen vain sarjakuviin.

Ensimmäiset numerot ilmestyivät todella ei-sarjakuvamyönteiseen ilmapiiriin. Sloveniassa ei ilmestynyt kunnollisia sarjakuvia. Tilasimme ulkomail-

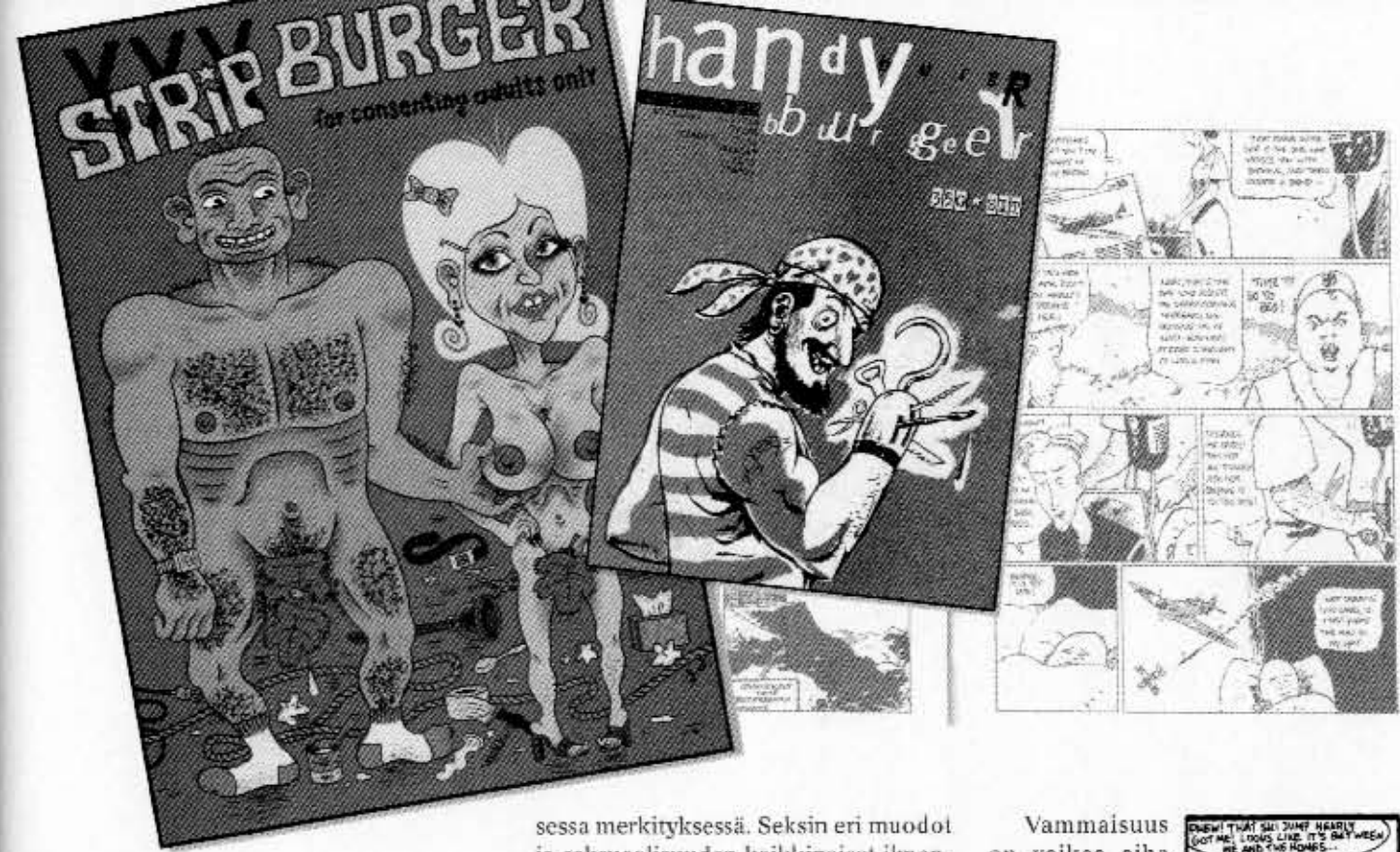
ta lehtiä ja albumeita tietämättä niistä oikeastaan mitään etukäteen. Vasta viime vuosina tilanne on muuttunut ja lehtemmekin on tullut tutummaksi maanlaajuisesti. Jokaisen uuden numeron ilmestyessä siitä kirjoitetaan ainakin paikallisiin sanomalehtiin. Meitä on jopa haastateltu televisioon, Igor kuvailee myönteistä kehitystä.

Teemat ovat olleet hyvin tärkeitä koko Stripburgerin toiminnan ajan. Eko-, natsi-, vammaisuus- ja pornonumeroiden lisäksi on esitelty tarkemmin mm. Itä-Euroopan, Belgian ja Ruotsin tekijöitä. Lähtövalaisuuden teemamaista on Italia, Sveitsi ja Suomi.

Sen lisäksi että esittelemme slovenialaisia tekijöitä, on tärkeää myös näyttää mitä muualla tehdään, Katerina painottaa. ■

Katerina, Igor ja Mannerheim

XXXBurger
FORUM LJUBLJANA 1999

Handyburger
FORUM LJUBLJANA 1998

XXXBurger on slovenialaisen Stripburger-ryhmän viimeisin voimannäyte. Edellisiin lehtiin ja Stripburek-antologiaan verrattuna XXXBurger on komean näköinen julkaisu. Yli 200-sivuinen jättiläinen on painettu hyvälle paperille, ja huolimatta Julie Doucetin vähän kököstä kannesta sisältö ei petä. Albumi on täynnä osaavia pienlehti-piirtäjiä Euroopasta, Yhdysvalloista ja Japanista.

Teema-albumi sisältää pornosarjakuvia, käsitteen laajimmassa mahdollis-

sessä merkityksessä. Seksin eri muodot ja seksuaalisuuden kaikkinaiset ilmenymät saavatkin ansansa.

Albumi on kerännyt suurten siipensä huomaaan koko joukon nykysarjakuvan kummajaisia: Le Deraier Cri -ryhmittymän nokkahenkilöt Paquito Bolino ja Caroline Sury, Actus Tragicus -ryhmän Mira Friedmann, Atak, Marcel Ruijters, Mack White... Lisäksi joukossa ovat toki Stripburgerissa alusta asti nähtyjä tekijöitä - Obscurator, Daniel Zezelj, Tomaz Lavric ja monia muita.

Suomalaisista mukana ovat Maria Björklund Kaksin-sarjakuvastripteillään, Hans Nissen yksisivuisellaan sekä Pauli Kallio/Roju -parivaljakon oivaltava aavistuksen pitempi tarina.

Välillä tarinat tuntuvat tekorankoilta. Genitaaleja, s/m:ää ja ja panokoh-
tauksia on turhankin ylenmääräisesti. Hommassa on hätkähdyttämisen makua.

Päällimmäinen mielikuva on kuitenkin hyvin positiivinen. Sarjakuvan kansainvälistyvä ja verkostoitunut "alamaailma" tekee parhaimmillaan todella kiehtovaa jälkeä. Tyylien kirjo on valtava: vain mielikuvitus asettaa rajat.

Vuosi sitten tehty Handyburger pureutuu toisenlaiseen teemaan, vammaisiin. Yhdessä slovenialaisen Youth Handicapped Deprived -yhdistyksen kanssa julkaistussa lehdessä on XXXBurgerin tapaan hyvin eritasoisia sarjoja.

Vammaisuus on valkea aihe käsiteltäväksi. Handyburger onnistuu enimmänsä aikaa keksimään uusia, oivaltavia näkökulmia teemaan. Tarinat sortuvat imelytteen vain aniharvoin.

Itse pidin kovasti Mladen Oljacan tarinasta Break-Even Point, joka on taitavasti rakennettu, tragikoominen tarina. Hollantilaisen Mark Hendriksin tarina käsittelee Kalle Könnköläänkin tutuksi tekemää ongelmaa: mistä vammaisen saa seksiä, kun haluttaa?

Piirrosta tyyliltään huomiota herättää Matthias Lehmannin kovasti Thomas Ottia muistuttava jälki. Myös Chris Crielandin underground-vaikutteinen, viitaalisen vauhdikas tyyli viehättää.

Vaikka XXXBurgerin piirtäjäkaarti on kansainvälisempi ja sitä kautta myös aavistuksen monipuolisempi, on molempien antologioiden ongelma sama. Tarinoiden taso heittelee aika tavalla. Onni onnettomuudessa: teemanumerot tekevät kokonaisuuksista jänteviä, eikä tarinoita ole edes väännetty väkisin kuten niin usein. Näistä Slovenian peijooncista tullaan kuulemaan vielä lisää! ■

Ville Hänninen

Stripburger-sarjakuvia on myynnissä ainakin Tennica Comicsissa ja Kuku-norissa.

